

Senast reviderad 2013-01-25

Gemensamma miljökrav för entreprenader

2012

TRAFIKVERKET

Förutsättningar och tillämpning

Dessa krav syftar till att åstadkomma miljönytta på ett kostnadseffektivt sätt vid genomförandet av entreprenader. Kraven har överenskommits mellan Göteborgs, Malmö och Stockholms stad samt Trafikverket och gäller alla upphandlingar av entreprenader som dessa organisationer gör.

Kraven gäller entreprenörens organisation och den verksamhet som entreprenören bedriver på uppdrag av beställaren. Kraven gäller också samtliga underentreprenörer, i alla led, och deras organisationer och den verksamhet som underentreprenörerna bedriver inom ramen för den verksamhet som uppdraget från beställaren gäller. Avvikelse från kraven leder till påföljder som står i relation till avvikelsens art och konsekvenserna av den. Den entreprenör som tecknar avtalet med beställaren är ansvarig för att även underentreprenörer lever upp till kraven, och påföljder vid avvikelser kommer därmed att riktas mot entreprenören.

De gemensamma kraven är generella baskrav, och de täcker således inte alla miljöfrågor som hanteras under en entreprenad. För Trafikverket finns även baskrav på material och varor. Vidare tillkommer i varje entreprenad sådana krav som beror på förutsättningarna i det specifika fallet.

Metoder och teknik utvecklas ständigt. Beställarna är öppna för förslag som kan ge ännu större miljönytta eller sänka kostnaderna för att nå miljönyttan. En entreprenör som har förslag på utveckling som minskar miljöpåverkan ska ta initiativ till en diskussion med beställaren om detta.

Beställaren kan medge avsteg från kraven i situationer där en strikt tillämpning av de tekniska kraven och den miljönytta de ger inte står i rimlig proportion till de kostnader detta medför. Avsteg från kraven kan i normalfallet inte medges när det gäller krav på kemiska produkter.

Där det är motiverat, till exempel inom känsliga områden, ställs krav som är skärpta jämfört med grundkraven. När detta är aktuellt anges en definition av känsliga områden under respektive kravrubrik.

Ytterligare information om syfte med kraven, tillämpning, systemavgränsning, uppföljning, definitioner och förklaringar finns i ett vägledningsdokument. Detta dokument finns tillgängligt på respektive beställarorganisations webbplats och kan komma att uppdateras efter hand som kraven tillämpas och praxis utarbetas. På webbplatserna finns även information om var man kan få ytterligare stöd och hjälp.

Systematiskt miljöarbete

Entreprenören ska i företagets verksamhet bedriva ett systematiskt miljöarbete. Detta innebär att följande ska finnas:

1. Miljöpolicy

- som är daterad och antagen av ledningen
- som innehåller ett åtagande om ständig förbättring

2. Uppgifter om vad i företagets verksamhet som har eller kan ha en betydande påverkan på miljön

3. Beslutade mål och åtgärder för att nå förbättringar i fråga om miljöpåverkan och risker samt plan för när dessa ska genomföras

4. Rutiner för

- uppföljning av miljöarbetet
- hantering av avvikelser, korrigerande och förebyggande åtgärder
- kompetensutvecklingsplan för personalen med avseende på miljöhänsyn och energibesparing

Punkterna 2 till 4 ska vara relevanta för den offererade delen av företagets verksamhet. Avvikelse från kravet anses föreligga om: det under kontraktstiden konstateras att entreprenören saknar delar av ett systematiskt miljöarbete som det definieras i de fyra punkterna i kravet.

Miljöplan

Entreprenören ska senast vid entreprenadens startmöte presentera en skriftlig objektsanpassad miljöplan för beställaren. Följande punkter ska minst finnas med i denna:

1. Namngiven miljöansvarig för entreprenaden
2. En beskrivning av hur miljökrav kommer att uppnås inom entreprenaden

Följande ska ingå i beskrivningen:

- a) Generella miljökrav (kraven i detta dokument samt eventuella tillkommande generella krav)
- b) Objektsspecifika miljökrav, inklusive tillämpliga krav i miljölagstiftningen
- c) Entreprenörens mål och åtgärder inom ramen för sitt systematiska miljöarbete
- d) Rutiner för hur berörda i entreprenaden får kunskap om miljöplanen så att de kan hantera de miljöaspekter och miljörisker som arbetsuppgiften kräver samt vem som ansvarar för detta.

3. En beskrivning av entreprenadens energianvändning där följande ska ingå:

- a) Vilken typ av energi som entreprenören bedömer kommer att användas i entreprenaden samt en uppskattning om använda mängder
- b) Hur entreprenören tänker energieffektivisera entreprenaden och en uppskattning av besparingspotentialen.

När beställaren avgör att miljöplanen håller tillräcklig kvalitet för att arbetet ska påbörjas, dokumenteras detta, exempelvis som en mötesanteckning.

Entreprenören ska under entreprenaden följa och uppdatera miljöplanen och anmäla eventuella avsteg från denna till beställaren. Uppdateringar och avsteg ska dokumenteras.

Avvikelse från kravet anses föreligga om:

- miljöplanen saknas eller har brister så att kontraktsvillkoret inte uppfylls
- avsteg från miljöplanen sker utan att detta anmälts till beställaren.

Drivmedel

Dieselbränsle och bensin ska uppfylla kraven för miljöklass 1 eller likvärdigt.

Alkylatbränsle ska användas för motorerna i bensindrivna arbetsmaskiner och arbetsredskap i de fall dessa inte är försedda med katalytisk rening.

Bränslen som bidrar till minskad energiåtgång eller förbättrad miljöprestanda men som inte till alla delar uppfyller kraven för miljöklass 1 kan få användas efter överenskommelse med beställaren.

Avvikelse från kravet anses föreligga om: drivmedel som inte är tillåtet används inom entreprenaden.

Lätta fordon (totalvikt under 3,5 ton)

Personbilar med högre utsläpp av koldioxid än 200 g/km ska inte användas.

Lätta lastbilar med högre utsläpp av koldioxid än 250 g/km ska inte användas.

Lätta fordon som är äldre än 8 år ska inte användas.

Avvikelse från kravet anses föreligga om: fordon som inte uppfyller kontraktsvillkoret påträffas.

Tunga fordon (totalvikt över 3,5 ton)

Grundkrav

Tunga fordon ska uppfylla kraven enligt Euro III eller senare Euro-krav.

Skärpta krav i känsliga områden

I och omkring områden där miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft hotar att överskridas gäller skärpta krav. Beställaren anger i förfrågningsunderlaget om så är fallet. För entreprenader som utförs i Göteborgs, Malmö och Stockholms stad gäller denna kravnivå alltid oavsett beställare.

Tunga fordon ska uppfylla kraven enligt Euro IV eller senare Euro-krav.

Avvikelse från kravet anses föreligga om: fordon som inte uppfyller kontraktsvillkoret påträffas.

Krav i upphandlingar som görs från och med 2014

Grundkrav

Tunga fordon ska uppfylla kraven enligt Euro IV eller senare Euro-krav.

Skärpta krav i känsliga områden

Tunga fordon ska uppfylla kraven enligt Euro V eller senare Euro-krav.

Arbetsmaskiner

Grundkrav

Motorerna i arbetsmaskiner som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla kraven enligt Steg I eller senare Steg-krav.

Motorerna i arbetsmaskiner som inte omfattas av EU:s regelverk får vara högst 10 år gamla.

Skärpta krav i känsliga områden

I och omkring områden där miljökvalitetsnormerna för utomhusluft hotar att överskridas gäller skärpta krav. Beställaren anger i förfrågningsunderlaget om så är fallet. För entreprenader som utförs i Göteborgs, Malmö och Stockholms stad gäller denna kravnivå alltid oavsett beställare.

Motorerna i arbetsmaskiner som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla kraven enligt Steg II eller senare Steg-krav.

Motorerna i arbetsmaskiner som inte omfattas av EU:s regelverk får vara högst 6 år gamla.

Avvikelse från kravet anses föreligga om: arbetsmaskiner med motor som inte uppfyller kontraktsvillkoret påträffas.

För arbetsmaskiner med motor som används mycket sparsamt eller som har en lång ekonomisk livslängd kan undantag tillåtas från kraven om beställaren medger detta.

Krav i upphandlingar som görs från och med 2014

Grundkrav

Motorerna i arbetsmaskiner som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla kraven enligt Steg II eller senare Steg-krav.

Motorerna i arbetsmaskiner som inte omfattas av EU:s regelverk får vara högst 10 år gamla.

Skärpta krav i känsliga områden

Motorerna i dieseldrivna arbetsmaskiner som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla kraven enligt Steg IIIA eller senare Steg-krav.

Motorerna i bensindrivna arbetsmaskiner som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla kraven enligt Steg II eller senare Steg-krav.

Motorerna i arbetsmaskinernas som inte omfattas av EU:s regelverk får vara högst 6 år gamla.

Kemiska produkter

Grundkrav

Beställaren ska granska märkningspliktiga kemiska produkter innan de används i entreprenaden. Entreprenören ska ansöka hos beställaren om granskning.

Respektive beställare styr vilka märkningspliktiga kemiska produkter som undantas från kravet på granskning.

Den sökande ska göra en produktvalsanalys för att visa hur man har tillämpat produktvalsprincipen innan ansökan skickas till beställaren. Produktvalsanalysen ska dokumenteras.

Om en produkt tilldelas särskilda villkor i granskningsutlåtandet ska villkoren vara uppfyllda innan produkten används.

Skärpta krav i känsliga områden

Skärpta krav gäller inom områden där det krävs särskilda försiktighetsåtgärder på grund av risk för förorening av känsliga naturmiljöer, som vattenförekomster av betydelse för vattenförsörjning eller känsliga våtmarker. När skärpta krav gäller anges detta i förfrågningsunderlaget. För entreprenader inom Göteborgs, Stockholms och Malmö stad gäller denna kravnivå oavsett beställare.

Hydraulvätskor och hydrauloljor som används ska uppfylla miljöegenskapskraven i Svensk Standard SS 155434.

Avvikelse från kravet anses föreligga om:

- entreprenören använder märkningspliktiga kemiska produkter som omfattas av granskningskrav utan att ha ansökt om granskning
- kemiska produkter används på ett sätt som innebär att tilldelade villkor inte följs
- entreprenören saknar dokumenterad produktvalsanalys för produkter som denne har ansökt om granskning av
- de kemiska produkter entreprenören använder har tilldelats särskilda villkor i granskningsutlåtandet och dessa inte uppfyllts innan användning.
- hydraulvätskor eller hydrauloljor som används i känsliga områden inte uppfyller miljöegenskapskraven i svensk standard SS 155434.

För entreprenader där Trafikverket är beställare gäller dessutom följande:

- Samtliga krav i Trafikverkets riktlinjer och rutinbeskrivning TDOK 2010:310 och TDOK 2010:311 ska uppfyllas vid granskning och användning av kemiska produkter. Dokumenten och Trafikverkets kemikaliehanteringssystem, som ska användas för ansökan och granskning, finns på Trafikverkets webbplats, www.trafikverket.se
- Använda kemiska produkter, förbrukade mängder och beställarens granskningsutlåtande ska redovisas i en förteckning. För drivmedel ska redovisningen vara uppdelad på respektive drivmedelsslag.

Göteborgs
Stad

